

Politinių partijų susitarimas

DĖL PAGRINDINIŲ VALSTYBĖS UŽSIENIO POLITIKOS TIKSLŲ IR UŽDAVINIŲ 2004-2008 METAIS

Lietuvos Respublikos politinės partijos,

- atsižvelgdamos į pasikeitusią Lietuvos geopolitinę aplinką ir pabrėždamos kokybinius Lietuvos užsienio politikos pokyčius tapus visateise NATO, Europos Sąjungos ir kitų tarptautinių organizacijų nare,
- pripažindamos, kad nacionalinio saugumo užtikrinimas ir toliau išlieka svarbiausiu tautos ir valstybės tikslu,
- siekdamos pratęsti politinių partijų ir visuomenės sutarimu grindžiamą užsienio politiką,
- vadovaudamosi Lietuvos Respublikos Seimo 2004 m. gegužės 1 d. rezoliucija dėl Lietuvos užsienio politikos krypčių Lietuvai tapus visateise NATO nare ir Europos Sąjungos nare, kviečiančia parengti politinių partijų susitarimą dėl pagrindinių užsienio politikos krypčių 2004-2008 metais,

skelbia šį susitarimą dėl pagrindinių Lietuvos užsienio politikos tikslų ir uždavinių 2004-2008 metais bei joms įgyvendinti būtinų sąlygų.

1. PAGRINDINIAI LIETUVOS UŽSIENIO POLITIKOS PRINCIPAI

Politinės partijos sveikina sėkmingą Lietuvos integraciją į NATO, Europos Sąjungą ir kitas tarptautines struktūras. Šie tikslai pasiekti vykdant atvirą ir aktyvią, Lietuvos politinių jėgų sutarimu grindžiamą užsienio politiką, glaudžiai bendradarbiaujant su Lietuvos visuomene. Politinės partijos užsienio politikos srityje ir toliau vadovausis šiais atvirumo, aktyvumo ir bendradarbiavimo principais.

Narystė euroatlantinėse struktūrose ir kitose tarptautinėse organizacijose didina Lietuvos piliečių saugumą ir gerovę, sukuria geresnes sąlygas valstybės ir visuomenės raidai. Laikydamosi nuostatos, kad užsienio politika neatsiejama nuo vidaus politikos ir viena kitą sėkmingai papildo, politinės partijos sieks, kad narystės naudą pajustų kiekvienas Lietuvos pilietis.

Lietuvos, kaip visateisės NATO ir Europos Sąjungos narės, statusas išplečia jos atsakomybę už demokratinių vertybių ir tarptautinių normų paisymą pasaulyje, už sėkmingą santykių raidą tarp valstybių, kultūrų ir civilizacijų.

Dalyvaudama euroatlantinių struktūrų ir tarptautinių organizacijų veikloje, Lietuva privalo tęsti aktyvią užsienio politiką, pirmiausia – plėsti ir gilinti Europos Sąjungos šalių tarpusavio integraciją, atsižvelgiant į nacionalinius Lietuvos interesus; įtvirtinti NATO kaip svarbiausią euroatlantinio saugumo organizaciją ir kovos su šiuolaikinėmis grėsmėmis įrankį; išplėsti NATO, Europos Sąjungos ir kitų tarptautinių organizacijų dalyvavimą užtikrinant pasaulyje taiką, stabilumą ir demokratines vertybes; tęsti „atvirų durų“ politiką santykiuose su kitomis valstybėmis ir regionais.

Lietuva sieks aktyviai dalyvauti šiuose procesuose ir įsitvirtinti kaip aktyvi ir atsakinga Europos Sąjungos ir NATO narė, kaip matoma ir įtakinga regione valstybė.

2. LIETUVOS UŽSIENIO POLITIKOS ILGALAIKIAI TIKSLAI

Politinės partijos skelbia, kad svarbiausias ilgalaikis Lietuvos užsienio politikos tikslas yra diplomatinėmis priemonėmis užtikrinti tautos ir valstybės saugią ir demokratinę raidą naujų galimybių ir grėsmių akivaizdoje, pasinaudojant gerais Lietuvos dvišaliais santykiais, naryste NATO, Europos Sąjungoje ir kitose tarptautinėse organizacijose, įtvirtinant Lietuvą kaip aktyvią ir gerbiamą šiuolaikinę valstybę.

Politinės partijos sutaria, kad šį tikslą Lietuva gali pasiekti tapdama aktyviu ir patraukliu tarpregioninio bendradarbiavimo centru, skleidžiančiu euroatlantines vertybes, tolerancijos ir bendradarbiavimo dvasią, jungiančiu kultūras ir civilizacijas.

Siekiant šio tikslo būtina:

- Įtvirtinti Lietuvą NATO, Europos Sąjungoje ir kitose tarptautinėse struktūrose, užtikrinti visavertę ir aktyvų Lietuvos dalyvavimą priimant svarbiausius šių struktūrų sprendimus.
- Išnaudoti Lietuvos geografinius, istorinius ir kultūrinius ypatumus, išplėtoti geros kaimynystės patirtį.
- Sustiprinti NATO ir Europos Sąjungos tarptautinį vaidmenį, užtikrinti euroatlantinių struktūrų efektyvumą, skatinti euroatlantinį bendradarbiavimą ir euroatlantinių vertybių sklaidą.

3. LIETUVOS UŽSIENIO POLITIKOS TIKSLAI 2004-2008 METAMS

Politinės partijos susitaria dėl šių svarbiausių Lietuvos užsienio politikos tikslų 2004-2008 metais:

1) Puoselėti Lietuvos ir Europos Sąjungos transatlantinius ryšius, stiprinti bendradarbiavimą su Šiaurės Amerikos valstybėmis ir ypač – su JAV. Laikytis nuostatos, kad NATO yra svarbiausia Lietuvos saugumą užtikrinanti kolektyvinio saugumo organizacija. Užtikrinti Lietuvos dalyvavimą NATO operacijose ir kitose tarptautinėse misijose, skirtose palaikyti taiką, apginti žmogaus teises, garantuoti kitų tarptautinių normų laikymąsi; siekti Jungtinių Tautų ir tarptautinės bendruomenės palaikymo šioms operacijoms ir misijoms. Sąžiningai vykdyti narystės NATO ir kitose tarptautinėse organizacijose įsipareigojimus. Aktyviai remti Europos Sąjungos ir NATO plėtros politiką.

2) Remti tolesnę Europos Sąjungos integraciją, atsižvelgiant į nacionalinius Lietuvos interesus. Kurti stiprių institucijų valdomą Sąjungą, kurioje užtikrinamas demokratinis teisėtumas, skaidrus ir efektyvus sprendimų priėmimas ir valstybių narių lygiateisiškumas. Remti pažangiausias Europos Sąjungos valstybių bendradarbiavimo formas, atviras visoms valstybėms narėms, ir jose aktyviai dalyvauti. Siekti formuoti kuriamą Europos Sąjungos užsienio ir saugumo politiką.

3) Skatinti ir plėsti regioninį bendradarbiavimą, stiprinti Lietuvos kaip tarpregioninio bendradarbiavimo centro įvaizdį. Puoselėti trišalį Baltijos valstybių bendradarbiavimą. Plėtoti strateginę partnerystę su Lenkija. Inicijuoti ir įtvirtinti naujus regioninio bendradarbiavimo formatus, jungiančius Šiaurės, Vidurio ir Rytų Europos valstybes. Remti demokratinius procesus Ukrainoje, Baltarusijoje, Moldovoje, Pietų Kaukazo valstybėse, taip pat Rusijos Federacijoje ir ypač – Rusijos Federacijos Kaliningrado srityje.

Politinės partijos pripažįsta, kad, siekiant šių tikslų, būtina kuo greičiau parengti Lietuvos užsienio politikos strategiją ir veiksmų planą ir sudaryti tinkamas sąlygas jų įgyvendinimui. Politinės partijos sieks užtikrinti deramą finansavimą numatytoms užsienio politikos priemonėms vykdyti.

4. PAGRINDINIAI LIETUVOS UŽSIENIO POLITIKOS UŽDAVINIAI 2004-2008 METAIS

Sutartinai siekdamas svarbiausių užsienio politikos tikslų, parlamentinės partijos įsipareigoja:

1) Iki 2005 metų vidurio ratifikuoti Sutartį dėl konstitucijos Europai. Užtikrinti visas administracines, makroekonominės ir kitas sąlygas, būtinas kuo spartesniam Lietuvos prisijungimui prie Ekonominės ir pinigų sąjungos bei Šengeno erdvės, prisitaikymui prie Europos Sąjungos ir NATO standartų sienų apsaugos, konkurencijos, valstybės administravimo ir kitose srityse. Tinkamai pasirengti Lietuvos pirmininkavimui Europos Sąjungoje.

2) Tęsti aktyvų dalyvavimą tarptautinėse misijose ir operacijose. Siekti Jungtinių Tautų paramos ir plataus tarptautinio dalyvavimo vykdant šias misijas ir operacijas. Aktyviai remti tarptautinės bendruomenės pastangas įveikti terorizmą. Stiprinti Europos Sąjungos ir NATO valstybių solidarumą. Užtikrinti Lietuvos įsipareigojimų gynybos srityje vykdymą.

3) Siekti, kad būtų stiprinamas Rusijos, Ukrainos, Baltarusijos, Moldovos, Pietų Kaukazo valstybių bendradarbiavimas su Europos Sąjunga ir NATO, ir aktyviai jame dalyvauti. Remti narystės Europos Sąjungoje ir NATO siekiančių šalių integracijos kursą. Siekti laisvosios prekybos sutarčių su šiomis valstybėmis kaip konkretaus žingsnio plėtojant Europos kaimynystės politiką. Skatinti Rusijos Federacijos Kaliningrado srities socialinę ir ekonominę raidą, taip pat šios srities ir visos Rusijos dalyvavimą europiniuose bendradarbiavimo procesuose.

4) Ieškoti būdų valstybės, privataus kapitalo ir tarptautinių fondų lėšomis sujungti Lietuvos ir Europos Sąjungos infrastruktūros tinklus, gerinti susisiekimą su Vakarų Europa ir pirmiausia – su Lenkijos sostine. Iškelti į tarptautinį lygmenį Baltijos valstybių energetinio saugumo klausimus, siekti jų praktinio sprendimo.

5) Didinti Lietuvos ekonominį bendradarbiavimą su regiono valstybėmis, skatinti eksportą ir investicijas. Sukurti mechanizmą lietuviško kapitalo investicijoms užsienyje paremti. Pritraukti užsienio lėšų valstybinėse programose ir strategijose numatytiems tikslams ir uždaviniams įgyvendinti, pirmiausia – kuriant Lietuvoje šiuolaikinę žinių

ekonomiką.

6) Įtvirtinti Lietuvą kaip informacijos ir kultūros mainų centrą. Nukreipti daugiau valstybės lėšų kultūros mainų, tarptautinių studijų Lietuvos aukštosiose mokyklose programoms. Stiprinti valstybės informacinę politiką. Patvirtinti valstybės viešųjų ryšių strategiją ir užtikrinti jai deramą finansavimą.

7) Užtikrinti lietuvių apsaugą užsienyje. Išplėtoti ir įgyvendinti programas, skatinančias užsienio lietuvių bendruomenių aktyvų dalyvavimą Lietuvos gyvenime, taip pat remiančias jų kultūrinę ir visuomeninę veiklą užsienio šalyse. Įtvirtinti lietuvių kalbą kaip lygiavertę bendravimo Europos Sąjungos institucijose priemonę.

8) Remti tarptautinės bendruomenės pastangas įveikti skurdą, kitas šiuolaikines grėsmes. Įgyvendinti Vyriausybės patvirtintas Plėtros ir pagalbos politikos nuostatas.

9) Toliau plėtoti Lietuvos daugiašalius santykius. Aktyviai dalyvauti tarptautinių organizacijų veikloje, stiprinant Lietuvos tarptautinį autoritetą. Siekti Lietuvos pirmininkavimo ESBO 2010 metais ir narystės Jungtinių Tautų Saugumo Taryboje 2014-2015 metais. Įtvirtinti Vilnių kaip tarptautinių konferencijų ir iniciatyvų centrą, įvairių tarptautinių organizacijų atstovybių buveinę.

10) Aiškinti visuomenei svarbiausius užsienio politikos tikslus, plėtoti viešą diskusiją užsienio politikos klausimais. Skatinti nevyriausybinį organizacijų bendradarbiavimą su užsienio partneriais. Užtikrinti visuomenės paramą valstybės užsienio politikai, ugdyti aktyvų pilietinės visuomenės dalyvavimą formuojant ir įgyvendinant valstybės užsienio politiką. Stiprinti Lietuvos valstybės analitinius ir prognostinius sugebėjimus.

Darbo partija
Viktor Uspaskich

Krikščionių konservatorių socialinė sąjunga
Gediminas Vagnorius

Liberalų demokratų partija
Valentinas Mazuronis

Liberalų ir centro sąjunga
Kęstutis Glaveckas

Lietuvos krikščionys demokratai
Valentinas Stundys

Lietuvos lenkų rinkimų akcija
Leokadija Počikovska

Lietuvos rusų sąjunga
Sergej Dmitrijev

Lietuvos socialdemokratų partija
Algirdas Brazauskas

Lietuvos socialdemokratų sąjunga
Dainius Paukštė

Nacionalinė centro sąjunga
Mindaugas Končius

Naujoji Sąjunga (Socialliberalai)
Artūras Paulauskas

Tėvynės Sąjunga (Lietuvos konservatoriai)
Andrius Kubilius

Valstiečių ir Naujosios demokratijos sąjunga
Kazys Bobelis

2004 m. spalio 5 d.
Vilnius